

Henriikka Tamminen

PIENEN OSAKEYHTIÖN OSAKKAAN VEROSUUNNITTELU

Liiketalouden koulutusohjelma

2018

PIENEN OSAKEYHTIÖN OSAKKAAN VEROSUUNNITTELU

Tamminen, Henriikka
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
marraskuu 2018
Ohjaaja: Lehtonen, Suvi
Sivumäärä: 28
Liitteitä:

Asiasanat: verotus, verosuunnittelu, osinko

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli tutustua pienten ja keskisuurten yritysten ja erityisesti osakeyhtiöiden verotukseen, verosuunnitteluun sekä tehokkaaseen varojen nostoon yhtiöistä. Työn ulkopuolelle jäävät suuret ja julkisesti noteeratut yhtiöt. Opinnäytetyön tarkoituksena on tuoda esiin niitä verosuunnittelun keinoja, joita pienissä ja keskisuurissa yhtiöissä voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää sekä samalla tuoda esiin sen mahdollisia ongelmakohtia. Erityistä huomiota työssä olen kiinnittänyt nettovarallisuuden kasvattamiseen, palkan nostoon, osingonjakoon sekä osakaslainan merkitykseen yhtiön ja omistajan verotuksessa ja varojen nostossa yhtiöstä.

Työn varsinainen tutkimusmuoto on laadullinen, mutta se pitää sisällään myös tapaus-tutkimuksen piirteitä erityisesti esimerkkien kautta. Työn teoreettinen osio ottaa kantaa, kuinka verosuunnittelua voidaan tehdä ja mitkä ovat verotehokkaat keinot nostaa varoja yrityksestä. Laskelmaesimerkit havainnollistavat eri toimintatapojen vaikutusta verotukseen.

Työn lopussa pohdin pienten ja keskisuurten yrittäjien mahdollisuuksia ja haasteita ottaa jatkuvassa muutoksessa oleva lainsäädäntö osaksi verosuunnittelua. Verosuunnittelu on aina tapauskohtaista ja tästä syystä alalla ei myöskään ole julkaista montakaan käytännönläheistä opasta. Työ antaa yleisluontoisia neuvoja ja ottaa ensisijaisesti kantaa niihin keinoihin, joita pienillä ja keskisuurilla yrittäjillä on tehdä verosuunnittelua.

TAX PLANNING FOR A SHAREHOLDER IN A SMALL LIMITED COMPANY

Tamminen, Henriikka
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Economics, Finance
November 2018
Supervisor: Lehtonen, Suvi
Number of pages: 28
Appendices:

Keywords: taxation, tax planning, dividend

The main purposes of my thesis was to explore the different ways to plan the taxes in a private limited company. I have focused in this thesis to finding out the tools that influence the amount of taxes purely in a small private limited company and its owner. What are the difficulties of tax planning and also how to avoid them. Special attention in my thesis I have given on net asset growth, salary increase, dividend distribution and the importance of shareholder loan in company and owner taxation and in withdrawing funds from the company.

The actual form of research is qualitative, but it also includes the characteristics of the case study, particularly through examples. The theoretical section of the work will take a stand on how tax planning can be carried out and which are tax efficient means of raising funds from the company. Calculation examples illustrate the impact of different practices on taxation.

End of the thesis, I reflect on the opportunities and challenges faced by small and medium-sized entrepreneurs to take a constant change of legislation into tax planning. Tax planning is always a case in hand, and for this reason there has not been published a multi-practical guide in this area. The work provides general advice and gives priority to the means that a small and medium size entrepreneur makes the tax planning.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
1.1	Tavoitteet	5
1.2	Tutkimusmenetelmät ja lähteet.....	6
1.3	Työn rajaus ja käytetyt lyhenteet	6
2	OSAKEYHTIÖ	7
2.1	Osakeyhtiö ja sen toimintaperiaatteet	7
2.2	Omistajayrittäjä.....	7
3	YRITYSVEROTUS	8
3.1	Tuloverojärjestelmä	8
3.2	Osakeyhtiön tulolähteet	9
3.3	Verotettavan tulon laskeminen	9
4	OMISTAJAYRITTÄJÄN JA YRITYKSEN VEROSUUNNITTELU	11
4.1	Verosuunnittelun tavoitteet.....	12
4.2	Verosuunnittelun tasot	12
4.2.1	Strateginen verosuunnittelu	13
4.2.2	Taktinen verosuunnittelu	13
4.2.3	Operatiivinen verosuunnittelu	13
5	OMISTAJAYRITTÄJÄN SAAMAT TULOT YHTIÖSTÄ	14
5.1	Osingoista saadut tulot.....	14
5.1.1	Nettovarallisuus ja matemaattinen arvo	17
5.2	Varojennosto -palkka	19
5.3	Osakaslaina	21
5.4	Vakuutukset	22
6	YRITTÄJÄN JA YRITYKSEN VÄLISET TOIMET – PEITELTY OSINKO ...	23
7	TAPPIOIDEN VÄHENTÄMINEN	24
8	YHTEENVETO	25
9	TYÖN ARVIOINTI	26
	LÄHTEET.....	27
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Yritykset laativat erilaisia ennusteita ja budjetteja, mutta aivan yhtä tärkeää on suunnitella verotusta, sillä jokainen yritys ja yrittäjä maksavat monia eri veroja. Monet veroista ovat oma-aloitteisia, joista yrityksen talousasioista vastaava huolehtii laskemalla ja maksamalla verot verottajalle itsenäisesti.

Yritystoiminnan keskiössä on aikaansaada toiminnallaan voittoa, josta yritys maksaa tuloeroa yhteiskunnalle. Verosuunnittelu itsessään on yrityksen ja omistajan tulevien verorasitteiden, seuraamusten ennakoimista eli riskienhallintaa. Verosuunnittelussa yhtiön ja omistajaosakkaan verotusta suunnitellaan ennalta, jotta vältetään ennalta-arvaamattomilta verotustilanteilta sekä mahdollisilta virheiltä. Verosuunnittelun avulla tuodaan esille, kuinka verot vaikuttavat omistajan ja yrityksen tulevaisuuteen.

Opinnäytetyöni tulee koostumaan kahdesta pääosiosta, joista ensimmäisessä selvitän aiheeseen liittyvät olennaiset käsitteet ja avataan verosuunnittelua yleisellä tasolla. Työn rajaaminen, käsitteiden selvittäminen ja määrittely helpottavat työn ymmärrettävyyttä. Toisessa osiossa yrityksen ja omistajan kannalta verotuksellisesti merkittäviä asioita tarkastellaan yksityiskohtaisesti aihealueittain esimerkkejä hyödyntäen. Työn loppuun laaditaan selkeä yhteenveto, pohdinta työn olennaisista asioista ja syvennetään tietoa, joka on opinnäytetyössä esitetty. Tuloksiin vaikuttaneita tekijöitä arvioidaan kriittisesti. Kuinka ongelmien ratkaisussa onnistuttiin ja kuinka hyvin tuloksia voidaan käytännössä hyödyntää, sisällytetään myös työn loppuun.

1.1 Tavoitteet

Tutkimukseni tavoitteena on lähestyä aihetta “pienen osakeyhtiön osakkaan verosuunnittelu” käytännönläheisesti, jotta tutkielmaa voidaan hyödyntää osana päätöksentekoa pk-yrityksissä. Tutkielma on hyödyllinen yrittäjien lisäksi heidän kanssaan

läheisesti työskenteleville taloushallinnon ja verotuksen osaajille kuten kirjanpitäjille.

1.2 Tutkimusmenetelmät ja lähteet

Tutkimusmuotona on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, jossa etsitään vaihtoehtoja ongelman ratkaisemiseksi ja pyritään vastaamaan kysymyksiin miksi ja miten? Tutkimus perustuu ensisijaisesti aineistoon ollen aineistolähtöinen. Tutkimus tulee pitämään sisällään myös tapaustutkimuksen piirteitä. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 37.)

Teoriataustan aineisto koostuu ensisijaisesti Suomen lainsäädännöstä, verokäytänteistä sekä soveltuvien osin myös muusta ajantasaisesta kirjallisuudesta sekä asiantuntija artikkeleista. Keskeisimpinä lakeina ovat; tuloverolaki (1535/1992), laki elinkeinotulon verottamisesta (360/1968) ja osakeyhtiölaki (624/2006). Verolainsäädäntö on ollut jatkuvassa muutoksessa ja tästä syystä oikeuskäytäntö on myös huomioitava toteutettaessa verosuunnittelua, oikeuskirjallisuus puolestaan auttaa lain tulkinnassa. Teorian avulla avataan aiheen tärkeimmät käsitteet, osoitan työn näkökulman sekä jäsenen tutkimusaiheen.

1.3 Työn rajaus ja käytetyt lyhenteet

Tutkimusaihe on rajattu pienten ja keskisuurten osakeyhtiöiden ja omistajayrittäjien verotukseen. Tutkielmani aihetta tarkastelen pienen osakeyhtiön yrityksen omistajan, yrittäjän näkökulmasta mahdollisimman objektiivisesti. Käsitelen aihetta kattavasti ja kiinnitän huomiota myös yksittäisiin verosuunnittelun keinoihin ja avaan niitä yksityiskohtaisesti esimerkkilaskelmin. Erityisesti nostan esille eri tavat varojen nostolle yhtiöstä sekä vertaan niitä osingoista saatuihin tuloihin ja otan kantaa niiden edullisuuden yrittäjän verotuksen kannalta.

EVL	laki elinkeinotulon verottamisesta 360/1968
HA	hallinto-oikeus
LVA	laki varojen arvostamisesta verotuksessa 1142/2005

OYL	osakeyhtiölaki 624/2006
RL	rikoslaki 39/1889
TVL	tuloverolaki 1535/1992
YEL	yrittäjän eläkelaki 1272/2006

2 OSAKEYHTIÖ

2.1 Osakeyhtiö ja sen toimintaperiaatteet

Osakeyhtiö on yhden tai useamman henkilön tai oikeushenkilön yhteenliittymä. Osakeyhtiöllä on osakepääoma, joka vähimmillään on 2500 euroa. Yhtiön osakepääoma ei ole jakokelpoista eikä siitä voida jakaa osinkoa, vaan se on pääomaa, joka on sidottu yhtiöön. (Osakeyhtiölaki, 1 luku 3 §.)

Osakeyhtiön ainoana pakollisena elimenä toimii hallitus. Hallituksen jäsenet ja mahdolliset varajäsenet on kirjattu kaupparekisterin tietoihin ja heidän toimintakautensa on voimassa toistaiseksi. Hallitus koostuu yhdestä viiteen jäsenestä, ellei edellä mainituista ole toisin yhtiöjärjestyksessä määrätty. Hallitukseen kuuluessa useita jäseniä, tulee sen valita puheenjohtaja. Yhtiökokous valitsee jäsenet hallitukseen, ellei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty, että hallituksen jäsenten valinta kuuluu hallintoneuvostolle. (Holopainen 2017, 30-31.)

Osakeyhtiölain 6 luvun 2 § 1 mom. mukaisesti hallituksen ei itse tarvitse itse tehdä konkreettisesti kirjanpitoa vaan hallituksen tehtävänä on ensisijaisesti vain huolehtia, että yhtiön toiminta on asianmukaisesti järjestetty pitäen sisällään kirjanpidon sekä varojen valvonnan järjestämisen.

2.2 Omistajayrittäjä

Verottaja tulkitsee omistajaksi henkilön, joka yksin tai yhdessä muiden kanssa omistaa osakeyhtiön osakkeiden määrästä vähintään 10 %: ia. Yrittäjän eläkelain

22.12.2006/1272, 2 luku § 3, k. 1 mukaan yrittäjäosakas on henkilö, joka omistaa yhtiön osakkeista yksin enemmän kuin 30 % yhtiön koko osakepääomasta, tai äänivallasta.

Yrittäjäosakkaaksi katsotaan lain mukaan myös johtavassa asemassa työskentelevä osakas, joka yhdessä perheenjäsenentensä kanssa omistaa yli 50 %: ia yhtiön osakkeista, vaikka osakkaan oma omistus olisikin enintään 30 %: ia. (Yrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1272, 2 luku § 3, k. 1, 2: Eläketurvakeskuksen www-sivut 2017.)

3 YRITYSVEROTUS

Yritystoiminnan tavoitteena on tuottaa voittoa, näin määritellään myös osakeyhtiölaissa. Edellä mainitusta voidaan kuitenkin poiketa kirjaamalla yhtiöjärjestykseen ”voittoa tavoittelematon”. Yritystoiminataan kohdistuu välittömiä veroja. Välittömillä veroilla tarkoitetaan veroja, jotka peritään aina suoraan verovelvolliselta. Merkittävin välitön vero on tulovero. Välittömät verot jäävät yrityksen omaksi rasitukseksi. (Valtiovarainministeriön www-sivut 2018.)

Yritysverotuksen keskiössä on voiton jakamisen sekä yrityksen varallisuuden verokohtelu. Yritysverotusta säädellään lailla; laki elinkeinotulon verottamisesta (EVL), mutta myös tuloverolaki (TVL), varojen arvostamislaki (ArvL) ja verotusmenettelylaki (VML) on syytä huomioida. Lakien lisäksi yritysverotusta sääntelevät Verohallinnon ohjeet sekä korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätökset. Yritysverotus on jatkuvassa muutoksessa, sillä se toimii yhtenä talouspolitiikan, yhteiskunnan ohjauskeinona, joka merkitsee jatkuvaa verotusjärjestelmän kehittämistä ja lainsäädännön uudistamista. (Veronmaksajat 2016, 8.)

3.1 Tuloverojärjestelmä

Viimevuosina osakeyhtiöiden verokantaa on laskettu merkittävästi. Vuonna 2013 yhteisöverokanta oli 24,5 %: ia ja tästä eteenpäin se on ollut vain 20 %: ia, joka toisaalta

on alle puolet siitä mitä se on aikoinaan 80-luvulla ollut. Yhteisöveroprosentin laske-
misella pyritään vaikuttamaan kansainväliseen kilpailukykyyn. (Verohallinnon www-
sivut. 2017.)

Osakeyhtiö poikkeaa muista yhtiömuodoista. Osakeyhtiölain 21.7.2006/624, 1 § 2 mu-
kaisesti osakeyhtiö ja omistajat ovat erillisiä oikeushenkilöitä. Osakeyhtiö syntyy re-
kisteröinnillä ja omistajilla ei ole henkilökohtaista vastuuta yhtiöön kohdistuvista
velvoitteista. Muista yhtiömuodoista poiketen osakeyhtiö on velvoitettu maksamaan
yhteisöveroa, josta on säädetty tuloverolaissa 30.12.1992/1535, VI osa, 1 luku § 124,
2 mom. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624, 1 § 2; Holopainen 2017, 43.)

Osakeyhtiötä verotetaan itsenäisesti sille syntyneestä tuloksesta ja osakkeenomistajaa
erikseen. Osakeyhtiötä verotetaan tehdystä tuloksesta ja yhtiön omistajaa puolestaan
yhtiön jakamista varoista. Poikkeuksena voidaan kuitenkin pitää esimerkiksi tilan-
netta, jossa omistajayrittäjän tuloja, kuten palkkatuloja tai muita vastaavia ansiotuloja
on siirretty osakeyhtiöön, voidaan nämä tulot poikkeuksellisesti katsoa verotettavan
yrittäjän tuloina osakeyhtiön sijaan. (Tomperi, 2009, 58, 60.)

3.2 Osakeyhtiön tulolähteet

Osakeyhtiön tulolähteitä ovat; elinkeinotoiminta, maatalous sekä henkilökohtainen tu-
lolähde. Henkilökohtaisen tulolähteen tuloa on osakeyhtiön vuokraama kiinteistö, joka
ei liity elinkeinotoimintaa. Jokaisen tulolähteen tulo lasketaan aina erikseen ja tästä
tulosta voidaan vähentää aiemmilta verovuosilta vahvistetut saman tulolähteen tappiot.
Yhden tulolähteen tappiota ei voi vähentää toisen tulolähteen vahvistetusta voitosta.
Jokaisen tulolähteen verotettavat tulot lasketaan yhteen ja yhteisöveron määrä laske-
taan tästä yhteenlasketusta summasta. (Verohallinnon www-sivut 2017.)

3.3 Verotettavan tulon laskeminen

Osakeyhtiön vero lasketaan vähentämällä veronalaisista tuloista vähennyskelpoiset
menot. Tulojen ylittäessä menot, katsotaan yrityksellä olevan verotettavaa tuloa. Yh-
tiön maksama palkka yrittäjälle katsotaan myös kuluksi, mikäli palkka on

kohtuullinen. Yhtiön arvioidusta tuloksesta maksetaan myös ennakkoveroa, eli vero maksetaan ennakkoon. Arvioitu tulos, joiden pohjalta ennakot määrätään, muodostuu edellisten tilikausien perusteella. Ennakkoverojen määrää peilataan todellisen tuloksen vaatiman veron määrään. Mikäli ennakot eivät riitä kattamaan todellisen veron määrää on yhtiön velvollisuutena tehdä täydennysmaksu eli lisäennakko.

Yrityksen maksaessa liikaa ennakoita saa yhtiö liikamaksun veronpalautuksena myöhemmin. Yhtiön ei kuitenkaan ole ihanteellista maksaa verottajalle liikaa ja jäädä odottamaan palautusta vaan tarvittaessa kesken tilikauden korjata arviota, jotta ennakkoverojen määrä varsinaisen veron määrään nähden on mahdollisimman oikein. (Verohallinnon www-sivut 2018.)

Esimerkki, osakeyhtiön veron laskemisesta.

Verovuosi 2016

Yhtiön elinkeinotoiminnan tulolähteen tulos on 2 000 euroa ja henkilökohtaisen tulolähteen tappio on 1 500 euroa. Yhtiön elinkeinotoiminnan verotettava tulo on 2 000 euroa. Tästä yhtiölle tulee maksettavaksi tuloveroa 20 % eli 400 euroa. Yhtiön henkilökohtaisen tulolähteen tappioksi vahvistetaan 1 500 euroa.

Elinkeinotoiminnan tulolähde: 2000€

Elinkeinotoiminnan tulovero: $20\% * 2000 = 400\text{€}$

Henkilökohtainen tulolähde: -1500

Henkilökohtaisen tulolähteen tappio: -1500€

(Verohallinnon www-sivut 2017.)

Verovuosi 2017

Yhtiön elinkeinotoiminnan tulolähteen tulos on 1 000 euroa ja henkilökohtaisen tulolähteen tulos 2 000 euroa. Yhtiöllä on vähentämättä edelliselle verovuodelle henkilökohtaiseen tulolähteeseen vahvistettuja tappioita 1 500 euroa. Yhtiön

elinkeinotoiminnan verotettava tulo on 1 000 euroa ja henkilökohtaisen tulolähteen verotettava tulo on 500 euroa. Näistä yhtiölle tulee maksettavaksi tuloveroa 20 % eli yhteensä 300 euroa.

Elinkeinotoiminnan tulolähde: 1000€

Henkilökohtainen tulolähde 2017: 2000€

Henkilökohtainen tulolähde 2016: -1500€

Henkilökohtainen tulolähde 2017: 2000€ - 1500€ = 500€

Tulot lasketaan yhteen ja tästä yhteismäärästä lasketaan veron määrä:

$1000€ + 500€ = 1500€$ / verotettava tulo

$20\% * 1500€ = 300€$ / veron määrä

(Verohallinnon www-sivut 2017.)

4 OMISTAJAYRITTÄJÄN JA YRITYKSEN VEROSUUNNITTELU

Verorasitteita pyritään minimoimaan eri tavoin ja lain sallimilla keinoilla aikaan saatua verojen minimoimista voidaan kutsua verosuunnitteluksi. Lain vastaista toimintaa puolestaan kutsutaan veronkierroksi. Verosuunnittelu vaatii laaja-alaista liiketalouden osaamista ja näin ollen asiantuntijoiden käyttö on suositeltavaa, jotta lakia tulkitaan ja sovelletaan oikein.

Usein suuremmilla yrityksillä on kokonsa ja varallisuutensa puolesta paremmat mahdollisuudet kohdistaa resursseja asiantuntijoihin, kun taas pienet yritykset, joissa yrittäjä itse ottaa vastuun kaikesta kamppailevat jatkuvan verolainsäädännön muutosten kanssa. Resurssit näin ollen mahdollistavat nopeat ja oikeudellisesti oikeat päätökset.

Osakeyhtiötä verrattaessa muihin yhtiömuotoihin mahdollistaa se verosuunnittelun ja mahdollisen voitonjaon laajemmin. Yhtiössä omistajilla on päätösvalta, milloin ja miten tulot nostetaan ja mikä tehokkain muoto niitä nostaa. (Leppiniemi & Walden 2017.)

4.1 Verosuunnittelun tavoitteet

Verosuunnittelun tavoitteena on ennakoidusti selvittää eri vaihtoehtoihin oheisesti liittyviä verollisia seuraamuksia niin että myös yrittäjän tavoite huomioidaan. Verosuunnittelulla pyritään löytämään yhtenäinen ja pitkäjänteinen toimintapa sillä kirjanpitolakikin velvoittaa noudattamaan jatkuvuuden periaatetta, niinpä jo valitun toimintavan muuttaminen vaatii aina perustelut. (Leppiniemi & Walden 2017.)

Tavoitteet voidaan jaotella kolmeen osaan; ennalta suunniteltujen toimenpiteiden veroseuraamusten ennakoiminen, toiminta- ja menettelytapojen etsiminen ja yrityksen eri prosessien huomioiminen niin, että se taipuu lain edellyttämällä tavalla ja joka mahdollistaa veroseuraamusten ennakoinnin parhaalla mahdollisella tavalla.

Vaikka verosuunnittelun pyrkimyksenä on minimoida veroseuraamukset, ei tämä kuitenkaan aina tarkoita, että valittavaksi tulisi vaihtoehto, joka sinä hetkenä olisi edullisin. Verosuunnittelu tähtää ennalta arvaamattomien tilanteiden syntymiseen ja tätä kautta myös verojen maksamiseen liittyvien tilanteiden hallintaan, verojen maksun ajoittamiseen. Verosuunnittelu tulee nähdä osana yritysten taloussuunnittelua, jatkuvana prosessina tavoitteet huomioiden. Verosuunnittelu tehdään aina yrityskohtaisesti, sillä yritysten tarpeet ja tavoitteet voivat vaihdella paljonkin. (Koponen 2014, 95-97.)

4.2 Verosuunnittelun tasot

Verosuunnittelu koostuu eri osa-alueista ja sitä voidaan hyödyntää tilikauden eri ajan-kohtina. Verosuunnittelua voidaan toteuttaa varsinaisen tilikauden aikana, se voidaan kohdistaa tilinpäätöshetkeen tai huomioida verosuunnittelu erityistilanteissa kuten yrityskaupoissa ja sukupolvenvaihdoksissa.

Varsinainen verosuunnittelu jaotellaan eri tasoihin;

- ✓ strategiseen
- ✓ taktiseen ja
- ✓ operatiiviseen tasoon

Vaikka verosuunnittelu voidaan jaotella eri tasoihin, on niiden väliset rajat kuitenkin hyvin hämärät, sillä tasot toimivat limittäin eikä tarkkoja rajoja näin ollen voida vetää. Tasot kuitenkin ohjeistavat toimintaa ja vastuun jakoa. (Leppiniemi & Walden 2017.)

4.2.1 Strateginen verosuunnittelu

Strateginen verosuunnittelu pitää sisällään mm. yritysmuodon valinnan, kasvutavoitteet, investoinnit, hankintojen toteuttaminen, yritys rakenne sekä omistuksen. Strateginen verosuunnittelu on osa yritystoiminnan perustekijöitä ja ottaa erityisesti kantaa asioihin pitkällä aikavälillä. Edellä mainitusta voidaan todeta, että ne ovat osaltaan määrittämässä yrityksen suuria linjoja.

Koska strateginen taso ottaa kantaa suuriin linjoihin, on näitä peruslinjauksia myöhemmin vaikea muuttaa ja toisaalta se saattaa olla myös kohtuuttoman kallista. Niinpä tässä kohtaa on syytä miettiä tarkkaan ja mahdollisimman pitkälle tulevaisuuteen ja huomioitava nämä päätökset koko yritystoiminnan ajan. (Leppiniemi 2002, 136-138.)

4.2.2 Taktinen verosuunnittelu

Taktinen verosuunnittelu kohdistuu usealle tulikaudelle ja siihen kuuluu kaikki verotukseen vaikuttavat käytännön toimet. Taktinen suunnittelu on osa tulossuunnittelua ja sillä pyritään ennalta määrätyn tavoitteen saavuttamiseen. Tuloksen kautta se toimii myös osingonjaon suunnittelussa ja mahdollistaa palkan hyödyntämisen osana yrittäjän taloutta. Taktinen verosuunnittelu pyrkii nimenomaan ottamaan huomioon sekä yrittäjän että yrityksen edun. (Leppiniemi 2002, 136-138.)

4.2.3 Operatiivinen verosuunnittelu

Operatiivinen taso ottaa verosuunnittelussa huomioon yrityksen päivittäiset toiminnot, jonka sisällön määrittää sen hetkinen lainsäädäntö sekä oikeuskäytäntö.

Ajankohtaisuus huomioidaan mm. yrityksen kirjanpidossa, verotuksessa sekä tilinpäätöksen laadinnassa. Yrityksen verosuunnittelua tarvitaan yritystoiminnan aloittamisesta, yritysmuodon valinnassa eli yrityksen koko toiminnan ajan.

Operatiivinen verosuunnittelu on tasoista käytännönläheisin ja siinä kiinnitetäänkin erityistä huomiota kuluvan tilikauden tulostavoitteeseen, rahantarpeeseen, investointien oikea-aikaisuuteen sekä tilikaudelle asetettujen tavoitteiden toteutumiseen. Jotta operatiivinen tason verosuunnittelu toteutuu, on strategiset valinnan tehtävä oikein. (Leppiniemi 2002, 136-138.)

5 OMISTAJAYRITTÄJÄN SAAMAT TULOT YHTIÖSTÄ

Yhtiö voi jakaa voittoa monin eri tavoin mm. osinkona, palkka tai etuuksina. Omistajan onkin syytä miettiä etukäteen minkä suuruisena mahdolliset tulot sekä edut yhtiöstä nostetaan. Osakeyhtiölain luvuissa 13 – 15 määritetään varojen jakamistavat sekä tuodaan esiin niitä koskevia sääntöjä. Yhtiö ei saa jakaa varoja, mikäli yhtiö on maksukyvytön tai varojen jako aiheuttaa maksukyvyttömyyden. Vuonna 2006 osakeyhtiölakiin astui voimaan määräys maksukyvyn arvioinnista ja siitä huolehtiminen katsotaan kuuluvan yhtiön hallituksen yleisiin velvollisuuksiin. (Osakeyhtiölaki 13 § 2 luku.)

Mikäli tuloja nostetaan yhtiöstä etuuksina, tulee niiden olla arvoltaan käypien arvojen tasolla. Verohallinnolla on julkaisu ”Varojen arvostaminen perintö- ja lahjaverotuksessa”, jota hyödynnetään tuloverotuksessa, kun tavanomaisille omaisuusesineille määritellään käypää arvoa. (Vilkkumaa 2014, 190.)

5.1 Osingoista saadut tulot

Osinkoa voidaan jakaa, kun kuluvalta tai aikaisemmilta tilikausilta on jakamattomia voittoja. Yhtiökokous päättää aina varojen jaosta. Ensisijaisesti osinkoa jaetaan rahana, mutta mikään ei estä käyttämästä muita tapoja kuten antamalla toisen yhtiön osakkeita. (Raunio, Romppainen, Ukkola, & Kotiranta, 2018.)

Omistajayrittäjän ensisijaisena tavoitteena on löytää euromääräisesti verotehokkain määrä jakaa osinkoa. Yhtiö voi jakaa osinkoa aina, kun sillä on vapaata omaa pääomaa eikä erillisenä edellytyksenä ole määrätty aiemman tilikauden voitollisuus. Osinkoa voidaan siis nostaa käytännössä jatkuvasti. Osinkoa jaettaessa on syytä huomioida, että tämä tulee verotettavaksi myös yrittäjän henkilökohtaisessa verotuksessa, milloin se on ollut osingonsaajalle nostettavissa. Merkitystä ei näin ollen ole miltä tilikaudelta kyseinen osinko on jaettu. (Raunio, Romppainen, Ukkola, & Kotiranta, 2018.)

Listamattoman yrityksen jakama osinko on 25 %: n osuudesta verotettavaa pääomatuloa ja 75 %: n osalta verovapaata tuloa, huomioiden 8 %: n vuotuisen tuoton, joka on laskettu osakkeiden yhteenlasketulle matemaattiselle arvolle. Kyseessä on tällöin huojennettu osinko.

Esimerkki huojennetusta osingosta.

oma pääoma: 200 000€

osakkeita: 4 kpl

osakkeen matemaattinen arvo: 50 000€ osakkeelta

huojennettu osinko: $8\% * 50\,000\text{€} = 4000\text{€}$

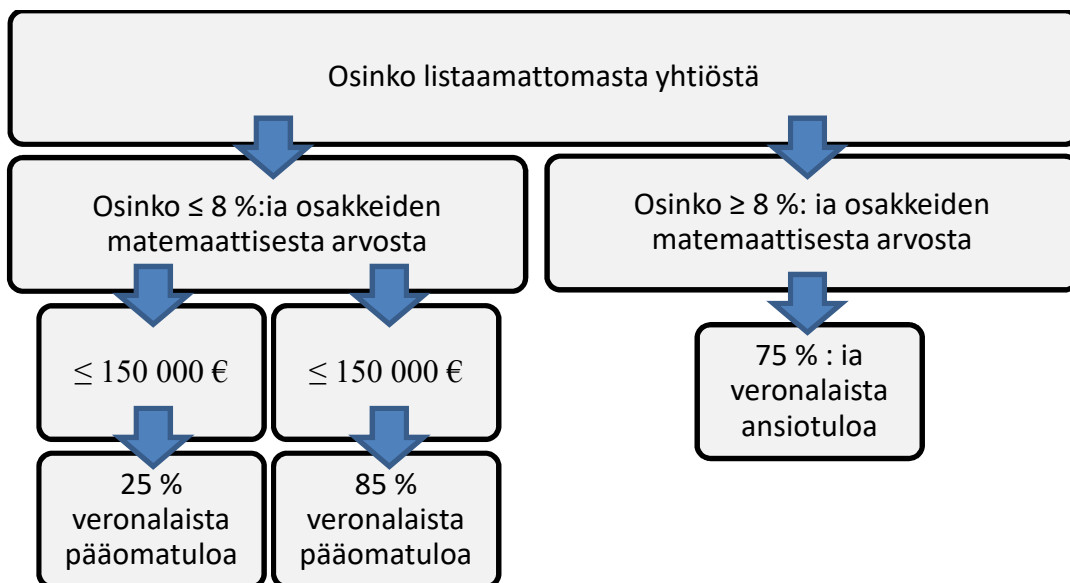
Edellä osoitetun laskelman mukaan osinkoa jaettaisiin 8 %: n vuotuisen tuoton mukaan, ollen euromääräisesti 4000 euroa. Tästä 4000 euron osingosta maksettaisiin veroa 7,5%: ia. Osingon ylittäessä 4000 euroa nousee veron määrä.

Mikäli yhtiö jakaa osinkoa enemmän kuin 8 %: ia vuotuisen tuoton ja osinkojen yhteismäärä ylittää 150 000€ vuodessa, maksaa verovelvollinen 150 000 yli menevistä osingoista 85 %: ia pääomatuloa ja 15 %: n osuus on verovapaata.

Huojennettu osinko pätee vain 150 000 euroon asti vuodessa, jonka jälkeen verotus muuttuu ja sen euromääräinen raja on henkilökohtainen. Mahdollista on, että osinko jätetäänkin yhtiöön eikä sitä nosteta.

Yhtiö, joka jakaa osinkoja on velvollinen pidättämään ennakonpidätyksen, joka listamattomasta yhtiöstä on 7,5 %: ia osingoista. Osinkojen ylittäessä 150 000 euron, ennakonpidätys suoritetaan 28 %: n mukaan ylimenevältä osalta.

(Taulukko 1)

(Veronmaksajat 2016, 92-93).

Edellä todetusta voidaan tulkita, omistajayrittäjän hyötyvän yhtiön nettovarallisuuden kasvattamisesta, sillä omistajayrittäjä voi näin tulevaisuudessa nostaa osinkoa lievemmällä verotuksella suuremman määrän. verovapaan osuuden ollessa yhtiön nettovarallisuuden 8 %: n tuotosta 75 %: ia on verovapaata. (Koponen 2015, 99.)

Alla oleva taulukko havainnollistaa nettovarallisuuden kasvattamisen merkityksen verotehokkaana varojennostona yhtiöstä. Esimerkissä yhtiö kasvattaa nettovarallisuuttaan 10 000 eurosta alkaen aina 35 000 euroon asti osingon määrän ollessa 5000 euroa. Ansiotuloa on esimerkissä verotettu 22 %:n verokannalla. Pääomatulojen vero on 30 %:ia kun tulot ovat alle 30 000 euroa ja tämän yli menevästä osasta vero on 34 %:ia.

Taulukko osoittaa kuinka nettovarallisuuden kasvaessa myös verovapaan osuus jaetuista osingoista on suurempi. Vaihtoehdossa C verovapaa osuus osingosta on tasan 1000 euroa enemmän verrattuna A-vaihtoehtoon. Vaihtoehdossa A, myös verojen määrä on lähes 200 euroa enemmän kuin vaihtoehdossa C. Voimme laskelmasta päätellä, että kerryttämällä nettovarallisuutta myös verojen jälkeen jäävä summa käteen on suurempi. Yhtiö voi kasvattaa nettovarallisuuttaan mm. jättämällä voittovarot yhtiöön.

(Taulukko 2)

	A	B	C
Nettovarallisuus	10 000	20 000	35 000
8 %	800	1600	2800
25 % pääomatulo	200	400	700
75 % verovapaa	600	1200	2100
Loppu osingosta	4200	3400	2200
75 % ansiotuloa	3150	2550	1650
25 % verovapaa osuus	1050	850	550

30 % pääomatulovero	60	120	210
22 % ansiotulovero	693	561	363
Verovapaa osuus	1650	2050	2650
Verot yht.	753	681	573
Verojen jälkeen jäävä summa	4247	4319	4427

On hyvä muistaa, että mikäli osinkoja ei nosteta vaan ne jätetään yhtiöön, on riskinä mahdollinen osinkoverotuksen kiristyminen, jolloin nostamatta jättäminen saattaa kostautua.

5.1.1 Nettovarallisuus ja matemaattinen arvo

Yrityksen nettovarallisuudella tarkoitetaan vain niitä varoja, jotka kuuluvat elinkeinotoimintaan. Yrittäjän henkilökohtaisia varoja ei lasketa mukaan. Elinkeinotoimintaan kuuluvia varoja ovat esimerkiksi; yrityksen käteisvarat, myyntisaamiset, kiinteistöt, rakennukset sekä koneet ja kalusto. Näistä elinkeinotoiminnan varoista vähennetään velat, jotka on kirjattu taseeseen vastattaviin, vieraaseen pääomaan.

Alla oleva laskentataulukko havainnollistaa kuinka yhtiön nettovarallisuus lasketaan.

(Taulukko 3)

Varat:	
Koneet ja kalusto	20 000
Osakkeet	3500
Rakennelmat	100 000
Vaihto-omaisuus	60 000
Rahoitusomaisuus	10 000
Varat yht.	193 500
Velat:	
Pääomalaina	40 000
Muu vieras pääoma	80 000
Velat yht.	120 000
Nettovarallisuus	73 500

Nettovarallisuuden mukaan voidaan laskea osakkeen matemaattinen arvo. Arvo lasketaan osakeyhtiön tarkistetusta nettovarallisuudesta, jakamalla se osakkeiden määrällä. Tässä huomioidaan nettovarallisuuden arvoksi se arvo, joka on laskettu ja tarkistettu kuluvan verovuoden edeltävän vuoden tilinpäätöksestä. (Koponen 2014, 53.)

Esimerkki matemaattisen arvon laskemisesta.

Yhtiö AB:n osakkeiden määrän on 2500, yhtiö AB:n varat ovat yhteensä 800 000 euroa ja yhtiöllä on velkoja 300 000 euroa.

Matemaattinen arvo osakkeelle on:

$$\frac{800\,000 \text{ eur} - 300\,000 \text{ eur}}{2500}$$

Osakkeen arvoksi saadaan 200 euroa per osake.

31.12.2016 päättynyt tilikauden nettovarallisuudesta lasketaan osakkeen matemaattinen arvo seuraavalle verovuodelle, 2017. Osakkeen matemaattisen arvon perusteella määräytyy, mikä osuus osingosta verotetaan pääomatulona ja mikä puolestaan ansiotulona.

5.2 Varojennosto -palkka

Verotehokas varojennosto yhtiöstä on haastava tilanne ja siinä on huomioitava yhtiön kokonaistilanne. Varojen verotehokas nostojärjestys on osittain riippuvainen myös yhtiön tuloksesta. Pienempää tulosta tekevän yhtiön omistajayrittäjä nostaa varoja eri järjestyksessä yhtiöstä ulos kuin huomattavasti tuloksellisempi yhtiö.

Yrittäjän on mahdollista nostaa omistamastaan yhtiöstään palkkaa. Palkan nostaminen yhtiöstä edellyttää omistajayrittäjän työskentelyä itse osakeyhtiössä. Laki ei kuitenkaan varsinaisesti velvoita maksamaan omistajayrittäjälle palkkaa, vaikka hän työskentelisikin yhtiössä täysipäiväisesti. Palkattomuus ei myöskään poista mahdollisuutta nostaa yhtiöstä varoja osinkoina, luontaisetuna tai muuna kuluna, jonka katsotaan olevan vähennyskelpoista osakeyhtiön verotuksessa. Tällainen varojennosto verotetaan omistajayrittäjän henkilökohtaisessa verotuksessa pääomatulona. (Koponen, 2014, 100-101.)

Yhtiölle palkkameno ja sen sivukulut ovat verotuksessa vähennyskelpoinen kulu, kun taas osinkoihin ei kohdistu minkäänlaisia sosiaalikuluja. Toisinaan omistajayrittäjän voi olla edullisempaa nostaa yhtiöstä palkkaa kuin osinkoja näin erityisesti, kun kyseessä on pieni osakeyhtiö. Laskelmat ovat syytä tehdä huolella ja niissä on huomioitava ansiotulojen määrä sekä vähennykset. (Romppainen, Raunio, Ukkola, & Kotiranta 2014.)

Kun palkan nostoa verrataan osinkojen nostoon, voidaan todeta, että toisinaan palkka saattaa olla edullisempi vaihtoehto nostaa varoja kuin osinko, sillä palkkatuloista menevä vero saattaa jäädä alle 20 %:n kun taas osingoista menevä vero ei kokonaisverasteen mukaan jää missään tapauksessa alle 26 %:n, huomioiden yhteisöveron ollessa

nykyisellä 20 %:n tasolla ja omistajayrittäjän osittain ansiotulona maksama osingon vero 7,5 %: ia. (Koponen 2015, 101-102.)

Kun peilataan omistajayrittäjän palkannostoa yhtiöstä ei voida olla toteamatta, että missään tapauksessa ei kyseeseen voi tulla peitelty osinko, sillä palkan nostamatta jättäminen pienentää yhtiön palkkakuluja ja kasvattaa vastaavasti euromääräisesti saman suuruisesti verotettavaa tuloa. Verotettavan tulon kasvu, toisaalta mahdollistaa yrittäjän nostaa yhtiöstä enemmän osinkoja. Ylisuuri palkka puolestaan pienentää osinkoja, joten yhtiön toimiessa avoimesti ja läpinäkyvästi koskien rahapalkkoja, ei peitellyn osingon vaara pääse syntymään. (Romppainen, Raunio, Ukkola, & Kotiranta 2014.)

Omistajayrittäjän kannalta oleellista on tarkastella henkilökohtaista verotusta ja yhtiön verotusta kokonaisuutena, niin että ennalta arvioidaan osakkaan tulot ja yhtiön tulot sekä peilataan tätä maksettavien verojen yhteismäärään. Tehokkainta omistajayrittäjän kannalta on nostaa yhtiöstä jonkin verran ansiotuloja. YEL-vakuutetulle omistajayrittäjälle palkanmaksu alentaa verotusta verrattuna, että omistajayrittäjä nostaisi osinkoa, kun huomioidaan molempien maksamat verot yhteensä.

Rahapalkan lisäksi myös luontoisedut ovat vahvasti sidottu yhtiön palkkakirjanpitoon. Yleisimpien luontoisetujen osalta verottaja vahvistaa vuosittain verotuksessa noudatettavat luontoisetujen laskentaperusteet. Yleisimpiä luontoisetuja ovat mm. auto-, asunto-, ravinto ja puhelinetuudet. Annetut etuudet käsitellään kirjanpidossa palkkana, mikäli verotusta toimitettaessa käy ilmi, että etuus ei ole käsitelty palkkana, katsotaan etuuden olevan osakkaalle peiteltyä osinkoa. (Verohallinnon www-sivut 2018.)

Yleisesti voidaan todeta, että ongelmia ei juurikaan ilmene yleisimmissä luontoiseduissa vaan peiteltyksi osingoksi voidaan katsoa ennemminkin aiheutuvan erityistapauksista kuten yhtiön luovuttaessa kesäasunnon tai vastaavasti veneen osakkaan käyttöön. Näille on haastavaa määritellä oikea etuuden verotusarvo palkkakirjanpitoon. Verottaja ohjeistaakin käyttämään verotusarvona kustannuksia, joita yhtiölle aiheutuu etuuden hankkimisesta. Mikäli yhtiö on epävarma epätavallisen etuuden arvioinnissa, on sillä mahdollisuus ottaa yhteyttä verovirastoon ja pyytää asiassa ennakkoratkaisu. (Romppainen, Raunio, Ukkola, & Kotiranta 2018.)

5.3 Osakslaina

Osakkaat voivat lainata rahaa yhtiölle eikä tähän kohdistu minkäänlaisia veroseurauksia eikä varsinaisia aikarajojakaan tähän kohdisteta. Kun lainaus tapahtuukin yhtiöltä osakkaalle, on tästä veroseurauksia. Mikäli näin ei olisi, yhtiöt eivät maksaisi lainkaan palkkaa vaan yhtiöt lainaisivat rahaa ilman takaisinmaksuvelvoitetta. Yhtiöiden antamaa lainaa kutsutaan osakslainaksi.

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 ei itsessään rajoita millään lailla yhtiön mahdollisuutta myöntää osakslainaa yrittäjälle tai hänen lähipiirilleen. Jotta osakslainaa ei pidetä peiteltynä osinkona, on siitä syytä laatia asianmukaiset asiakirjat, joista ilmenee lainan ehdot sekä laadittu suunnitelma lainan takaisinmaksusta. Yhtiön toimintakertomukseen kirjataan erikseen rahalainat, vastuut sekä näitä koskevat ehdot, mikäli lainojen tai sitä koskevien vastuut ylittävät 20 000 euroa tai vaihtoehtoisesti taseen omasta pääomasta 5 %:ia. Verottaja tulkitsee osakslainan peiteltyksi osingoksi mikäli, lainan lyhentäminen ei ole säännöllistä tai sen mahdollisesta takaisinperinnästä on kokonaan luovuttu. Osakslainan enimmäismäärässä huomioidaan yhtiön taseessa oleva vapaan pääoman määrä, yhtiön maksukyky huomioiden. Omistajayrittäjän osakslainan nostaminen osakeyhtiöstä pienentää huojennetun osingon mahdollisuutta. Ennekuin osinkoja voidaan jakaa, tulee osakkeiden matemaattista arvoa oikaista vähentämällä lainaa koskeva summa osakkeiden arvosta. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624; Koponen 2015, 127.)

Osakslaina voidaan katsoa omistajayrittäjän verotuksessa pääomatulona, mikäli lainaa ei ole maksettu takaisin saman kalenterivuoden aikana. Pääomatulon vero on 30 %: ia pääomatulojen ollessa enintään 30 000 euroa ja tämän rajan ylittyessä pääomatulosta suoritetaan veroa 34 %: n korotetulla veroprosentilla. Osakslainan käyttötarkoituksella ei verotuksen kannalta merkitystä. (Verohallinnon www-sivut 2017.) Lainasta ei tarvitse maksaa korkoa, mikäli se verotetaan pääomatulona ja puolestaan laina, jota ei veroteta pääomatulona on siitä perittävä korko valtionvarainministeriön vahvistaman peruskoron mukaisesti. (Veronmaksajat 2016, 48.)

Verohallinnon ohjeistuksen mukaan, osakslainan saajalla on oikeus tehdä pääomatu-loistaan se vähennys tulonhankkimismenona, jonka osakslainan saaja on maksanut jo

takaisin. Takaisinmaksu tulee kuitenkin olla tehtynä kyseinen lainan nostamisvuodesta viidentenä verovuonna tuloverolain 3 luvun 54 § kohta c- mukaisesti. Maksetun osakslainan osan tulee olla aikoinaan verotettu kyseisen osakslainan saajan pääomatulona. (Verohallinnon www-sivut 13.11.2018.)

Osakslainan nostamisella on myös merkitystä verokustannuksiin, mutta samalla se pienentää myös osittain verovapaan sekä osittain pääomatulona verotettavan osingon määrää. Yhtiöstä on mahdollista nostaa 8 %:n säännön mukaisesti verovapaata osinkoa. Yhtiön omistajan tai hänen lähipiirinsä ottama laina tulee vähentää osakkeen matemaattisesta arvosta ennen kuin varsinaista verovapaata ja pääomatulo-osuutta voidaan laskea. (Koponen 2015, 126.)

Toisinaan osakkaat yrittävät naamioida osakslainan yhtiön kassassa oleviksi käteisvaroiksi. Kassan määrä tulee ilmoittaa veroilmoituksessa ja mikäli se katsotaan liian suureksi on verottajalla mahdollisuus puuttua asiaan. Tämä niin kutsuttu ylisuuri kassa katsotaan tällöin verottajan toimesta peiteltyksi osingoksi. (Verohallinnon www-sivut 2018.)

5.4 Vakuutukset

Omistajayrittäjällä on mahdollisuus järjestää vakuutuksiaan yhtiön kautta, eikä siinä piile riskiä. Tämä on eräs verosuunnittelussa yleisesti käytetty keino. Vakuutukset voivat käytännössä liittyä joko yrittäjän eläkkeeseen, työkyvyttömyyteen, kuolemaan tai terveyteen. Monet yhtiöille tarjottavista vakuutuksista ovat vapaaehtoisia. Vakuutusten ottamista kannattaa ensisijaisesti harkita toimialalle kuuluvien riskien kautta.

Laki yrittäjän eläkelaista 22.12.2006/1272, määrittää milloin yrittäjän on pakollisesti otettava yrittäjän eläkevakuutus (YEL), joka on tiettyjen ehtojen täytyessä katsoa olevan ainoa pakollinen vakuutus. Yrittäjän onkin syytä kääntyä vakuutusalan asiantuntijan puoleen ja tarkistaa mahdollisten lisävakuutuksien tarve sekä samalla kilpailuttaa vakuutukset eri vakuutusyhtiöisen välillä. YEL-maksu voidaan vähentää, joko yrittäjän henkilökohtaisessa tai yhtiön verotuksessa täysimääräisesti sen mukaan kuka maksut on maksanut. (Eläketurvakeskuksen www-sivut 2017.)

6 YRITTÄJÄN JA YRITYKSEN VÄLISET TOIMET – PEITELTY OSINKO

Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558 antaa viranomaisille mahdollisuuden tarkastella yhtiöissä niitä tilanteita tarkemmin, jossa yhtiön omistajalla tai hänen lähipiirinsä on saanut yhtiöstä etuuksia, joilla on taloudellista merkitystä. Toimet ovat luonteeltaan normaalista liiketoiminnasta poikkeavia.

Laki verotusmenettelystä 29 § määrittää peitellyn osingon verottamista seuraavasti:

”Peitellyllä osingolla tarkoitetaan rahanarvoista etuutta, jonka osakeyhtiö antaa osakkaansa tai tämän omaisen hyväksi osakkuusaseman perusteella tavallisesta olennaisesti poikkeavan hinnoittelun johdosta tai vastikkeetta”.

Omistajien on syytä olla tietoisia millä tavoin se voi jakaa voittoa sekä pidettävä yrityksen ja omistajan yksityisyyden erillään. Omistajayrittäjän ja yhtiön välillä voidaan tehdä myös erilaisia sopimuksia. Sopimus voi koskea esimerkiksi jonkin tietyn tuotteen tai palvelun luovuttamista. Tällaiset sopimukset on syytä laatia niin, että ulkopuolisen tahon niitä tarkastellessa käy ilmi, että sopimusehdot ovat sopimusosapuolista riippumattomia. Omistajayrittäjä ei voi asemansa perusteella saada sopimuksessa hyötyä vaan sopimusoikeudellisissa toimissa on käytettävä käypää arvoa. Näin vältytään, ettei saatua etuutta katsota peiteltyksi osingoksi. Viranomaiset puuttuvat tilanteisiin, joissa esiin nousevat yrittäjän yksityisiä kuluja on kirjattu yrityksen kirjanpitoon kuluksi, omistaja on ottanut yksityiskäyttöön yrityksen omaisuutta eikä sitä ole huomioitu yrityksen palkkakirjanpidossa tai yhtiö lainaa varoja omistajalle ilman, että siitä on laadittu maksusuunnitelma, jolloin voidaan tulkita, ettei lainaa ole edes tarkoitusta maksaa takaisin. Kaikissa edellä mainitussa tilanteissa on kyseessä etuus, taloudellinen hyöty, jonka yhtiö luovuttaa omistajalle peiteltysti.

Tyypillisesti peitelty osinko tulee kyseeseen, kun esimerkiksi osakeyhtiö on myynyt omistajayrittäjälle tietyn hyödykkeen selkeästi alihintaisesti. Tällainen tapaus oli käsitelty Turun Hallinto-oikeudessa 28.3.2008.

”Yhtiö oli myynyt ainoalle osakkaalleen asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat osakkeet 58 100 euron kauppahinnalla. Osakkeiden käyväksi arvoksi oli vahvistettu yhtiön veroviraston kehotuksesta sille toimittaman asiantuntijalausannon perusteella 77 000 euroa. Verotusta toimitettaessa yhtiön oli katsottu antaneen osakkaalleen käyvän arvon ja kauppahinnan erotuksen suuruisen peitellyn osingon.” (Finlex.fi 2017).

Ratkaisut perustuvat näyttöihin, joten tähän on myös omistajayrittäjän varauduttava. Ennen luovutusta on tarkoin mietittävä ne perusteet, joihin hinnoittelussa vedotaan. Kun perusteet on mietitty etukäteen ja ne ovat näytettävissä viivytyksettä toteen verotuksen yhteydessä, ei jälkikäteen enää tarvitse antaa erillisiä lisäselvityksiä.

Esimerkkitapauksessa peitellyn osingon määräksi katsottiin käyvän hinnan ja maksetun vastikkeen erotus, joka verotetaan omistajayrittäjän ansiotulona. Yhtiölle tämä puolestaan tarkoittaa verotettavan tulon lisäystä.

Yhtiölle saattaa tulla muutakin kuin vain vero-oikeudellinen vastuu. Peitellyn osingon yhteydessä esiin saattaa nousta yhtiön toiminta vastoin kirjanpito- ja rikoslakia.

7 TAPPIOIDEN VÄHENTÄMINEN

Nykyisellään tuloverotuksessa on kolme tulolähdettä: elinkeino-, maatalouden, - ja henkilökohtainen tulolähde. Osakeyhtiön tappio vahvistetaan aina verotuksessa. Vahvistettu tappio voidaan vähentää seuraavien 10 verovuoden kuluessa, kun tuloa syntyy. Tappiot ovat nykyainsäädännön mukaan vähennettävä siitä tulolähteestä, josta ne ovat alun perinkin syntyneet. Verohallinto huomioi tappion vähentämisen automaattisesti eikä sitä näin ollen tarvitse huomioida veroilmoituksessa. (Verohallinnon www-sivut 2017.)

Pääministeri Juha Sipilän strategisen hallitusohjelman mukaan, yhtenä hallituksen tavoitteena on edistää ja ylläpitää Suomen kilpailukykyä uudistamalla yrityksiin, omistamiseen sekä investointeihin kohdistuvaa verotusta. Erityisesti esiin nousee hallitusohjelmaan kirjattu tappioiden vähentämisoikeuden muuttaminen, niin että tappioiden

vähentäminen olisi vuonna 2018 mahdollista vähentää myös muiden tulolähteiden tuloista. (Hallitusohjelman julkaisusarja 10/2015, 11.)

Osakeyhtiöiden tulolähdejaon poistamiselle asetettiin työryhmä, jonka toimikautena oli 1.12.2016 – 30.09.2017. Työryhmä on julkaissut 29.6.2017 raportin lausuntokierrosta varten, jossa se on pohtinut eri vaihtoehtoja. Tämän hetkisen tilanteen mukaan lainsäädäntöhankkeen asiantuntijatyöryhmän toimintakausi ulottuu 30.04.2018 asti ja sen tarkoituksena on valmistella säännökset tulolähdejaon poistamiseksi osakeyhtiöissä tuloverolain ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaisesti. Näillä näkymin osakeyhtiöiden tulolähdejako poistuisi vasta vuoden 2019 alussa. (Lainsäädäntöhanke yhteisöjen tulolähdejaon poistamisesta, VM123:00/2016.)

8 YHTEENVETO

Yhtiöt voivat tehdä verosuunnittelua usealla eri tasolla aina yhtiömuodon valinnasta päivittäiseen operatiiviseen työhön asti. Verosuunnittelulla pyritään minimoimaan ennakolta verotukselliset riskit kuten kahdenkertainen verotus. Verotusta koskevat päätökset on syytä miettiä tarkkaan ja ennakkoidusti, sillä takautuvasti tehtävät muutokset saattavat olla myös kalliita mutta myös vaikeasti toteutettavissa. Yrittäjä voi poistaa epävarmuuttaan pyytämällä asiasta ennakkoratkaisun tai vaihtoehtoisesti etsimällä asiasta ennakkotietoa.

Yhtiöllä on eri mahdollisuuksia jakaa varoja omistajalla. Nämä tavat on osoitettu osakeyhtiölaissa, joten kaikenlainen muu varojen jakaminen tai nostaminen yhtiöstä ilman liiketoiminnan kannalta perusteltua syytä katsotaan laittomaksi varojen jakamiseksi tai nostamiseksi.

Yrityksillä on eri mahdollisuuksia vaikuttaa omistajan ja yhtiön verotukseen erityisesti nostaessaan yhtiöstä osinkoja, palkkaa mutta toisaalta myös ottamalla huomioon nettovarallisuuden suunnittelu. Osingon ja palkan noston välinen optimointi on syytä laskea aina tapauskohtaisesti, vaikka erilaisten laskelmien teko vaatii aikaa, on siihen käytetyt resurssit kuitenkin nopeasti saatu takaisin. Yritysten tapauskohtaisuutta

kuvastaa mm. se, että toinen yrittäjä pystyy hyödyntämään palkan ohessa myös mahdolliset verovapaat matkakorvaukset kuten päivärahat ja kilometrikorvaukset.

9 TYÖN ARVIOINTI

Verolainsäädäntö on mielenkiintoista, mutta samalla voidaan todeta sen olevan myös nopeasti muuttuvaa ja toisinaan myös hyvin vaikeasti ymmärrettävää. Miten lakeja tulkitaan ja miten ne koskevattavat juuri minua sekä yhtiötäni – näiden ajatusten kanssa monet yrittäjät kamppailevat.

Yrittäjien ja yhtiöiden suurimpana haasteena on lainsäädännön jatkuva uudistaminen, yrittäjän tulisi jatkuvasti seurata aikaansa ja huomioida mahdolliset muutokset verosuunnittelussaan, muutoin keinot voivat jäädä täysin käyttämättä tai pahimmillaan yrittäjän tekemät päätökset voivat olla jopa lainsäädännön muutoksista johtuen lain vastaisia. Yrittäjällä tulisikin olla aikaa, mielenkiittoa perehtyä ja seurata verolainsäädäntöä.

Verosuunnittelu alkaa jo yritysmuodon valinnasta ja näin ollen sillä on vaikutusta pitkälle tulevaisuuteen. Päätös tietystä yritysmuodosta on tehty sen hetkisen lainsäädännön voimassaoloaikana, mutta ajan saatossa myös eri yritysmuotojen välillä saattaa lainsäädäntö muuttua merkittävästi, jolloin se mitä vuosia sitten ajateltiin ei enää pädekään ja mahdolliset silloin ajatellut verotukselliset hyödyt jäävät ainakin osittain saavuttamatta.

Verosuunnittelu on taitolaji ja vaikka sillä olisikin käytössään monia eri keinoja suunnitella verotustaan eivät nämä keinot kuitenkaan päde jokaiseen yritykseen. Verosuunnittelu on aina yrityskohtaista eikä varsinaisia yleispäteviä ohjeita voida antaa. Varakkailla yhtiöillä on enemmän keinoja käytettävissään, kun verotusta voidaan suunnitella palkattujen asiantuntijoiden kanssa yhdessä. Pienillä, juuri toimintansa aloittaneilla yrityksillä tätä mahdollisuutta ei ole, joten yritykset saattavat olla hyvin eriarvoisessa asemassa tilanteensa mukaan.

LÄHTEET

- Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 muutoksineen. Edilex.
- Tuloverolaki 30.12.1992/1535 muutoksineen. Edilex
- Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336 muutoksineen. Edilex.
- Laki elinkeinotulon verottamisesta 24.6.1968/360 muutoksineen. Edilex.
- Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558 muutoksineen. Edilex.
- Rikoslaki 19.12.1889/39 muutoksineen. Edilex.
- Turun HAO 28.3.2008 08/0189/3, Finlex
- Yrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1272 muutoksineen, Edilex.
- Eläketurvakeskuksen www.sivut. Viitattu 29.12.2017.
<https://www.tyoelakelakipalvelu.fi/telp-publishing/vepa/index.faces>
- Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strateginen ohjelma 29.5.2015. Hallituksen julkaisusarja 10/2015.
http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1427398/Ratkaisujen+Suomi_FI_YHDISTETTY_netti.pdf/801f523e-5dfb-45a4-8b4b-5b5491d6cc82
- Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2014. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. (3., uud. p.). Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Koponen, J. 2015. Osingonjakajan käsikirja. Helsinki: Verotieto Oy.
<https://www-ellibslibrary-com.lillukka.samk.fi/book/9789527137024>
- Leppiniemi, J & Walden, R. 2017. Alma Talent Oy.
<https://fokus-almatalent-fi.lillukka.samk.fi/teos/>
- Kukkonen, M. & Walden, R. 2014. Pk-yrityksen verosuunnittelu. (2. uud. p.). Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Holopainen, T. 2017. Yrityksen perustamisopas. Turenki: Hansaprint Oy.
- Mähönen, J. & Villa, S. 2015. Osakeyhtiö I. Yleiset opit.
<https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.lillukka.samk.fi/teos/JADBFXCTEB#kohta:VII>
- Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2014. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. (3., uud.p.). Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Romppainen, L., Raunio, M, Ukkola, O. & Kotiranta, K. 2014. Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä. Helsinki: St-Akatemia Oy
https://www-stakatemiaonline-fi.lillukka.samk.fi/lukutila/vvo#Varojen_jakaminen_ja_verotus_osakeyhtiössä

Romppainen, L., Raunio, M, Ukkola, O. & Kotiranta, K. 2018. Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä. Helsinki: St-Akatemia Oy. <https://www-stakatemiaonline-fi.lillukka.samk.fi/lukutila/vvo#Tekijänoikeudet%20>

Tomperi, S. 2009. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. 23. uud. p. Helsinki: WSOY Pro Oy.

Valtiovarainministeriön www-sivut 2018. Viitattu 05.11.2018.
<https://vm.fi/verotus/verotusjarjestelma>

Verohallinnon www-sivut 2017. Viitattu 20.11.2017.
https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48741/osinkotulojen_verotus__saajana_omistaja/

Verohallinnon www-sivut 2017. Viitattu 31.10.2018.
https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48739/paaomatuloksi_luettava_osakaslain/

Verohallinnon www-sivut 2017. Viitattu 29.11.2017.
https://www.vero.fi/tietoa_verohallinnosta/tilastot/tuloverotilastoja/yhteisoasiakkaiden_tuloverotilastoj/yhteisoasiakkaiden_tuloverotilastoja_ve6/verohallinnon_tilastoja_yhteisoasiakkai/

Verohallinnon www-sivut 2018. Viitattu 01.11.2018.
<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/>

Verohallinnon www-sivut 2018. Viitattu 05.11.2018.
<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47886/luontoisedut-verotuksessa/>

Verohallinnon www-sivut 2018. Viitattu 13.11.2018.
https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48739/paaomatuloksi_luettava_osakaslain/#osakaslainan-takaisinmaksu

Veronmaksajat, Puolenpitoa. Yrityksen verotietopaketti 2016. Helsinki: Verotieto Oy.

Vilkkumaa, M. 2014. Yrityksen osinko-opas, milloin, miten ja kuinka paljon voin osakeyhtiön varoja jakaa? Helsinki: Yrityskirjat Oy.